

Príbehy komunikačných technológií, poštový systém, telegraf, noviny, fonograf, fotografia, film :)

V 19. storočí došlo k revolúcii v komunikačných systémoch, ktorá zblížila svet. Inovácie ako telegraf umožnili prenos informácií na obrovské vzdialenosti v krátkom alebo žiadnom čase, zatiaľ čo inštitúcie ako poštový systém uľahčili ľuďom obchodovanie a spájanie sa s ostatnými viac ako kedykoľvek predtým.

Poštový systém

Ľudia využívajú doručovacie služby na výmenu korešpondencie a zdieľanie informácií prinajmenšom od roku 2400 p.n.l., keď starovekí egyptskí faraóni používali kuriérov na šírenie kráľovských dekrétov po celom svojom území. Dôkazy naznačujú, že podobné systémy sa používali aj v starovekej Číne a Mezopotámii.

Spojené štáty zaviedli svoj poštový systém v roku 1775, ešte pred vyhlásením nezávislosti. Benjamin Franklin (1706-1790) bol vymenovaný za prvého generálneho poštmajstra krajiny. Otcovia zakladatelia tak silno verili v poštový systém, že ustanovenia o ňom zahrnuli do ústavy. Sadzby za doručovanie listov a novín boli stanovené na základe vzdialenosti doručenia a poštovní úradníci si sumu zaznamenávali na obálku.

Anglický učiteľ Rowland Hill (1795-1879) vynášiel v roku 1837 samolepiacu poštovú známku, za čo bol neskôr pasovaný za rytiera. Hill tiež vytvoril prvé jednotné poštové sadzby, ktoré boli založené na hmotnosti a nie na veľkosti. Hillove známky umožnili a zpraktizovali predplatenie poštovného vopred. V roku 1840 vydala Veľká Británia svoju prvú známku, *Penny Black*, s obrazom kráľovnej Viktórie. Americká poštová služba vydala svoju prvú známku v roku 1847.

Telegraf

Elektrický telegraf vynášiel v roku 1838 Samuel Morse (1791-1872), pedagóg a vynálezca, ktorého záľubou bolo experimentovanie s elektrinou. Morse nepracoval vo vákuu; princíp prenosu elektrického prúdu cez drôty na dlhé vzdialenosti bol zdokonalený v predchádzajúcom desaťročí. Ale až Morse, ktorý vyvinul spôsob prenosu kódovaných signálov vo forme bodiek a čiarok, dokázal túto technológiu praktizovať.

Morse si dal patentovať svoje zariadenie v roku 1840 a o tri roky neskôr mu Kongres udelil 30 000 dolárov na vybudovanie prvej telegrafnej linky z Washingtonu D.C. do Baltimoru. Dňa 24. mája 1844 Morse odoslal svoje slávne posolstvo „Čo urobil Boh?“ z Najvyššieho súdu USA vo Washingtone D.C. do železničnej stanice B & O v Baltimore.

Rast telegrafného systému sa odvíjal od rozširovania národného železničného systému, pričom trate často kopírovali železničné trasy a telegrafné kancelárie boli zriadené na veľkých aj malých železničných stanicách po celej krajine. Telegraf zostal hlavným prostriedkom diaľkovej komunikácie až do vzniku rádia a telefónu na začiatku 20. storočia.

Vylepšené novinové lisy

Noviny, ako ich poznáme dnes, sa v USA pravidelne tlačia od 20. rokov 18. storočia, keď James Franklin (1697-1735), starší brat Bena Franklina, začal v Massachusetts vydávať *New England Courant*. Prvé noviny sa však museli tlačiť ručne v tlačiarskych strojoch, čo bol časovo náročný proces, ktorý sťažoval výrobu viac ako niekoľkých stoviek kópií.

Zavedenie parného tlačiarskeho stroja v Londýne v roku 1814 to zmenilo a umožnilo vydavateľom tlačiť viac ako 1 000 novín za hodinu. V roku 1845 americký vynálezca Richard March Hoe (1812-1886) predstavil rotačku, ktorá dokázala tlačiť až 100 000 kópií za hodinu. Spolu s ďalšími vylepšeniami v tlači, zavedením telegrafu, prudkým poklesom cien novinového papiera a zvýšením gramotnosti sa noviny dali nájsť takmer v každom meste v USA v polovici 19. storočia.

Fonograf

Thomasovi Edisonovi (1847-1931) sa pripisuje vynález fonografu, ktorý dokázal nahrávať aj prehrávať zvuk, a to v roku 1877. Zariadenie premieňalo zvukové vlny na vibrácie, ktoré sa následne gravírovali na kovový, neskôr voskový, valec pomocou ihly. Edison svoj vynález zdokonalil a v roku 1888 ho začal predávať verejnosti. Prvé fonografy však boli neúnosne drahé a voskové valce boli krehké a ťažko sa hromadne vyrábali.

Na prelome 20. storočia cena fotografií a valcov značne klesla a stali sa bežnejšími v amerických domácnostiach. Platňu v tvare disku, ktorú poznáme dnes, predstavil Emile Berliner (1851-1929) v Európe v

roku 1889 a v USA sa objavila v roku 1894. V roku 1925 bol prvý priemyselný štandard pre rýchlosť prehrávania stanovený na 78 otáčok za minútu a dominantným formátom sa stala platňa.

Fotografia

Prvé fotografie vytvoril Francúz Louis Daguerre (1787-1851) v roku 1839, pričom na vytvorenie obrazu použil postriebrené kovové plechy ošetrené svetlocitlivými chemikáliami. Snímky boli neuveriteľne detailné a odolné, ale fotochemický proces bol veľmi komplikovaný a časovo náročný. V čase občianskej vojny umožnil príchod prenosných fotoaparátov a nových chemických procesov fotografom ako Matthew Brady (1822-1896) zdokumentovať konflikt a bežným Američanom ho zažiť na vlastnej koži.

V roku 1883 George Eastman (1854-1932) z Rochesteru v štáte New York zdokonalil spôsob navíjania filmu na kotúč, čím sa proces fotografovania stal prenosnejším a lacnejším. Predstavenie jeho fotoaparátu Kodak č. 1 v roku 1888 sprístupnilo fotoaparáty širokej verejnosti. Dodával sa s „prednabitým“ filmom a po dokončení fotografovania používatelia poslali fotoaparát do spoločnosti Kodak, ktorá spracovala ich výtlačky a poslala fotoaparát späť s novým filmom.

Filmy

Viacerí ľudia prispeli inováciami, ktoré viedli k vzniku filmu, aký poznáme dnes. Jedným z prvých bol britsko-americký fotograf Eadweard Muybridge (1830-1904), ktorý v 70. rokoch 19. storočia použil prepracovaný systém statických fotoaparátov a napínaných drôtov na vytvorenie série štúdií pohybu. Ďalším kľúčovým krokom bol inovatívny celuloidový film od Georga Eastmana () v 80. rokoch 19. storočia, ktorý umožnil baliť veľké množstvo filmu do kompaktných nádob.

Thomas Edison a William Dickson (1860-1935) v roku 1891 vynašli pomocou Eastmanovho filmu spôsob premietania filmového filmu nazývaný kinetoskop. Kinetoskop však mohla sledovať iba jedna osoba naraz. Prvé filmy, ktoré bolo možné premietat a premietat skupinám ľudí, zdokonalili francúzski bratia Auguste a Louis Lumièrovci (1862-1954, 1864-1948). V roku 1895 bratia predviedli svoj Cinematographe sériou 50-sekundových filmov, ktoré dokumentovali každodenné činnosti, ako napríklad odchod robotníkov z továrne v Lyone vo Francúzsku. Do 20. storočia sa filmy stali bežnou formou zábavy vo vaudeville sálach po celých USA a zrodil sa nový priemysel, ktorý sa zaoberal masovou produkciou filmov ako prostriedkom zábavy.

[História
Internetu
\(v
rokoch\)](#)

• <https://www.thoughtco.com/communication-revolution-19th-century-1991936>